

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118203341
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2118203341.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: Mgr. Katarína Arnouldová a Mgr. Fedor Benka, v právnej veci žalobcu: Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, G., zastúpený: Sidor a partneri, s. r. o., IČO: 52635970, Železničná 4/A, Hlohovec, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, Piešťany, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., IČO: 47 234 679, 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, o zaplatenie 1.209,72 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 21Csp/53/2018-149, zo dňa 19. novembra 2020 v časti výroku II. a III., takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti vo veci samej (výrok II.) m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 991,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 991,40 eur od 11.04.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v závislom výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- III. Žalobcovi sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 218,32 eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 11.04.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 64 %.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3 § 100 ods. 1 a 2, § 101, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1 a 2, § 488, § 489, § 788 ods. 1, 2, § 791 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), g), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Vecne argumentoval tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 11.12.2012 zmluvu o úvere č. 4212053399, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový úver vo výške 1.600 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 60 mesačných splátkach vo výške 51,88 eur, ročná úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 25,69 %, priemerná hodnota bola RPMN 19,37 %, RPMN bola uvedená vo výške od 31,3 % do 32,8 %, celková čiastka splatná spotrebiteľom bola uvedená vo výške 2.993,40 eur, lehota splatnosti bola 60 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, poplatok za vedenie účtu vo výške 1,99 eur, poistenie výdavkov - balíček Plus: klient označením balíčku Plus súhlasí s tým, aby bol poisťníkom poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Úhrada za poistenie Plus je 1,99 eur (3,98 % z pravidelnej mesačnej splátky

úveru bez poistenia). Uvedené mal súd preukázané z úverovej zmluvy č. I. 8 a zároveň to nebolo v konaní sporné. V konaní bolo ďalej nesporné, že žalobca uhradil žalovanému na predmetný úver sumu 2.809,72 eur, z toho v roku 2013 žalobca uhradil žalovanému sumu 570,56 eur, v roku 2014 uhradil sumu 689,86 eur, dňa 26.01.2015 uhradil sumu 73,81 eur, dňa 23.04.2015 uhradil sumu 61,81 eur, dňa 15.05.2015 uhradil sumu 51,88 eur, dňa 15.06.2015 uhradil sumu 51,88 eur, dňa 15.07.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 18.08.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 16.09.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 15.10.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 18.11.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 16.12.2015 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 18.01.2016 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 16.02.2016 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 16.03.2016 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 12.04.2016 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 05.05.2016 uhradil sumu 109,16 eur, dňa 07.06.2016 uhradil sumu 109,16 eur, čo mal súd zároveň preukázané z výpisov z účtu žalobcu a poštových poukážok na č. I. 11-23. Nesporná bola aj skutočnosť, že žalobca splátkou z dňa 15.7.2015 uhradil žalobcovi istinu úveru t.j. sumu 1.600 eur. Z emailovej komunikácie (č. I. 138 - 142) mal súd preukázané, že spoločnosť nebudďlžník s.r.o. dňa 29.1.2017 požiadala emailom žalobcu o zaslanie zmlúv, dňa 28.8.2017 oznámila žalobcovi, že ďalej nie je schopná poskytovať služby klientom, dňa 1.9.2017 žalobca požiadal spoločnosť nebudďlžník s.r.o. o oznámenie, čo to pre neho znamená, dňa 1.9.2017 žalobca požiadal spoločnosť sklenarpartners o oznámenie, čo bude ďalej, dňa 22.3.2018 Mgr. Naďa Satková požiadala žalobcu o doplnenie podkladov, na ktorých sa telefonicky dohodli. Žalobca dňa 05.04.2018 vyzval e-mailom žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia v lehote do 10.04.2018, výzva bola žalovanému doručená dňa 18.12.2017.

3. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Predmetnú zmluvu o úvere súd posúdil ako zmluvu spotrebiteľskú, nakoľko žalovaný ako právnická osoba konal pri uzatváraní a plnení zmluvy v rámci predmetu svojho podnikania a žalobca ako spotrebiteľ takto nekonal. Súd ustálil, že na predmetnú zmluvu sa okrem § 497 a nasl. Obchodného zákonníka vzťahuje i zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Súd preto úverovú zmluvu podrobil kontrole, či obsahuje všetky náležitosti vyžadované ustanoveniami Zákon o spotrebiteľských úveroch.

4. Z úverovej zmluvy mal súd preukázané, že predmetná zmluva o úvere zo dňa 11.12.2012 neobsahuje údaje v zmysle § 9 ods. 2 písm. f), j) ZoSÚ teda údaj podľa písm. f) o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, keď lehota splatnosti je určená len ako 60 mesiacov po poskytnutí úveru do 15. dňa v poslednom mesiaci, čo nemožno považovať za súladné s vyššie citovaným ustanovením a údaj o dobe trvania zmluvy neobsahuje zmluva vôbec. Zmyslom § 9 ods. 2 písm. f) Zákon o spotrebiteľských úveroch je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol informovaný o tom, ako dlho je povinný plniť si svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené ustanovenie preto vyžaduje presnú dátumovú špecifikáciu konečnej splatnosti úveru, pričom k uvedenému záveru možno dôjsť aj gramatickým výkladom dotknutého ustanovenia, ktoré rozlišuje pojem „doba trvania zmluvy“ a pojem „termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“. Je nepripustné, aby si sám spotrebiteľ musel matematickými výpočtami odvodiť dátum konečnej splatnosti úveru, resp. doby trvania úveru. Účelom zavedenia uvedených náležitostí zmluvy o úvere bolo docieľiť to, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný v akých termínoch, kedy a v akej výške a ako dlho je povinný si plniť svoje povinnosti tak, aby si mohol spotrebiteľ už na začiatku urobiť obraz o dĺžke trvania úveru a tým zvoliť aj najvhodnejšiu voľbu medzi viacerými úverovými produktmi.

5. Odvolací súd sa v zrušujúcom uznesení stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a dodal, že v súvislosti s konečnou splatnosťou úveru odvolací súd má za to, že termín (konečnej splatnosti) nie je možné vykladať inak ako dátum ukončenia zmluvy, ktorý má byť podľa odvolacieho súdu zásadne vyjadrený ako deň, mesiac, rok a pod., a že nie je možné ho nahradiť ani výpočtom podľa počtu splátok, resp. uvedením dňa po uzavretí zmluvy. Dikcia ZoSÚ vyžaduje, aby termín konečnej splatnosti úveru bol vyjadrený určito, jasne, zrozumiteľne. Faktom je, že priamo v danej zmluve o spotrebiteľskom úvere sa v texte úverovej zmluvy pojem „doba trvania úveru“ a termín „konečná splatnosť“ vôbec neuvádza, pričom doba trvania úveru a konečná splatnosť sú dva rozdielne pojmy. Navyše aj keď Zmluva obsahuje pojem lehota splatnosti ako údaj je uvedené 60 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15 dňa v poslednom mesiaci. Z obsahu zmluvy však jasne nie je vyjadrené, ktorý je to deň, kedy má byť úver poskytnutý, preto aj z toho dôvodu je údaj termín konečnej splatnosti nejasný a nezrozumiteľný.

6. Zmluva ďalej neobsahuje ani údaj podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, teda celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, keď suma uvedená v zmluve je uvedená v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa, t.j. vo výške 2.993,40 eur, pričom správna výška je 3.112,80 eur (ako 60 mesačných splátok po 51,88 eur), nakoľko žalovaný bol povinný v zmysle § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úverov do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, zahrnúť aj poplatok za vedenie účtu, ktorý je v zmluve uvedený vo výške 1,99 eur. Odvolací súd dodal, že súd prvej inštancie správne konštatoval aj tú skutočnosť, že do celkovej čiastky splatnej spotrebiteľom mal byť zahrnutý aj poplatok za vedenie účtu. Preto údaj uvedený v zmluve ako celková čiastka splatná spotrebiteľom vo výške 2.993,40 eur je nesprávna, v neprospech spotrebiteľa, preto je možné konštatovať aj absenciu tejto náležitosti zmluvy.

7. Ďalej chýba v zmluve aj obsahová náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) a to ročná percentuálna miera nákladov, nakoľko v zmluve sa nachádza nejednoznačný údaj od 31,3 % do 32,8 %, pričom ročná percentuálna miera nákladov musí byť uvedená jednoznačne, nie v podobe percentuálneho rozpätia. Zákon o spotrebiteľských zmluvách nielenže vyžaduje jediné číslo ako údaj o celkových nákladoch v percentuálnom vyjadrení, dokonca rieši zaokrúhľovanie na jedno desatinné miesto. Žalovaný tvrdil, že presná výška RPMN bola žalobcovi oznámená po poskytnutí úveru (t.j. po uzatvorení zmluvy), čo je však rovnako porušením zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko takáto úprava už nevie spätne napraviť nedostatok už podpísanej úverovej zmluvy (v ktorej tento údaj nebol uvedený jednoznačne a teda sa spotrebiteľ v čase jej podpisu nevedel oboznámiť s jej presnou výškou).

8. Odvolací súd sa stotožnil i s týmto záverom súdu prvej inštancie a dodal, že RPMN má byť uvedené jednoznačne a určito. V tomto smere nemožno ako odôvodnenie takejto absencie jednoznačnej RPMN akceptovať poznámku v úverovej zmluve, že výška RPMN je závislá na dni poskytnutia úveru. Takáto poznámka totiž ignoruje súvislosť § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ s ďalšími ustanoveniami uvedeného zákona. Už zo samotného § 9 ods. 2 písm. j) totiž vyplýva, že RPMN sa má uviesť na základe údajov platných ku dňu uzavretia zmluvy. Ďalej časť II prílohy č. 2 cit. zákona obsahuje viacero predpokladov, za ktorých sa má RPMN vyčísliť aj pri úveroch, pri ktorých presný dátum jeho poskytnutia nie je uvedený. Napr. podľa písm. a) tejto časti, ak zmluva umožňuje čerpať úver ľubovoľne, považuje sa za vyčerpaný v plnej výške okamihom uzavretia zmluvy. Podobne písm. c) tejto časti upravuje spôsob výpočtu RPMN pre prípad ľubovoľného čerpania s obmedzeniami. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že zákonodarca si bol vedomý ťažkostí, ktoré vznikajú pri vyčíslení RPMN pri úveroch čerpaných vo vopred neurčený deň. Napriek tomu však požiadavku na jej uvedenie v § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ ustanovil, a práve preto v uvedených ustanoveniach prílohy upravil postupy na prekonanie týchto ťažkostí. Preto poznámka v zmluve o nemožnosti určenia presnej RPMN je nesprávna.

9. Vzhľadom na to, že predmetná zmluva o úvere zo dňa 11.12.2012 neobsahuje náležitosti vyžadované ustanoveniami § 9 ods. 2 písm. f), j) ZoSÚ, považuje sa poskytnutý úver v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca bol preto povinný vrátiť žalovanému len sumu, ktorú mu žalovaný na základe úverovej zmluvy poskytol. Žalobca čerpal úver vo výške 1.600 eur a žalovanému uhradil spolu sumu 2.809,72 eur, z čoho vyplýva, že žalovaný prijal od žalobcu sumu 1.209,72 eur (2.809,72 eur - 1.600 eur) bez právneho dôvodu a o túto sumu sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil.

10. Žalobca ďalej namietal, že poistenie mu bolo nanútené, zmluva je formulárová a križik pri poistení zaškrtnol žalovaný elektronicky, preto takéto vyhlásenie nie je možné považovať za platne uzavreté. V zmluve o spotrebiteľskom úvere v časti poistenie výdavkov, ktorá nebola individuálne dojednaná sa uvádza len zvolený súbor poistenia balíček Plus, podľa ktorého: klient označením balíčku Plus súhlasí s tým, aby bol poisťníkom poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Úhrada za poistenie Plus je 1,99 eur (3,98 % z pravidelnej mesačnej splátky úveru bez poistenia). Zo zmluvy a jej spoločných ustanovení nie je možné vyvodiť záver, že bola uzatvorená konkrétna poisťná zmluva so základnými obsahovými náležitosťami v zmysle § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka (výška poisťného plnenia, výška poisťného, splatnosť poisťného, stanovenie, či ide o jednorazové alebo bežné poisťné, poisťná doba, údaj o tom, či sa oprávnená osoba bude podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, vymedzenie práv a povinností zmluvných strán, výška odkupnej hodnoty) a nie je ani zrejmé, kto je poisťiteľ z poisťnej zmluvy. Predovšetkým pre poisťnú zmluvu je v zmysle § 791 ods. 1 Občianskeho zákonníka predpísaná písomná forma a žalovaný žiadnu písomnú poisťnú zmluvu so základnými náležitosťami (tzv. zákonné minimum) súdu nepredložil, preto je uvedená poisťná zmluva absolútne neplatná.

11. Žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, vzhľadom k uvedenému bolo potrebné sa zaoberať dôvodnosťou vznesenej námietky a otázkou možného premlčania nároku. V konaní sa uplatňuje nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia (konkrétne zaplatenie sumy, o ktorú mal žalobca úver preplatiť a tak poskytnúť žalovanému finančné prostriedky, na ktoré tento nemal nárok), preto súd aplikoval ust. § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

12. Občiansky zákonník v tomto ustanovení stanovuje dvojitú kombinovanú premlčaciu dobu, a to subjektívnu a objektívnu. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná, objektívna premlčacia doba je buď trojročná, ak bezdôvodné obohatenie vzniklo z neúmyselného konania alebo desaťročná, ak bezdôvodné obohatenie bolo spôsobené úmyselne. Ich začiatok je stanovený samostatne. Subjektívna premlčacia doba plyní odo dňa, kedy sa oprávnený dozvie o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia a tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Objektívna premlčacia doba plyní odo dňa, kedy skutočne (fakticky) došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba však plyní v rámci objektívnej premlčacej doby, pričom môže začať plynúť najskôr okamihom začatia plynutia objektívnej premlčacej doby, ale aj neskôr a zároveň nemôže skončiť neskôr ako lehota s objektívne stanoveným začiatkom, ale môže skončiť najneskoršie s ňou.

13. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodujúce faktické získanie bezdôvodného obohatenia, v tomto prípade by malo ísť o splátky, ktorými žalobca ako dlžník zaplatil viac, ako len vrátil prijaté plnenie istiny úveru. Trojročná objektívna premlčacia doba začala v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka plynúť od uhradenia tej-ktorej splátky, ktorou žalovaný mal získať bezdôvodné obohatenie. V konaní bolo nesporné, že žalobca zaplatil sumu 1.600 eur splátkou zaplatenou dňa 15.7.2015, preto počnúc dátumom tejto splátky sa žalovaný prijímaním plnenia na úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, začal bezdôvodne obohacovať. Z toho dôvodu žalobca zostatok splátky z dňa 15.7.2015 vo výške 8,96 eur a všetky ďalšie úhrady na poskytnutý úver vo výške 1.209,72 eur zaplatil žalovanému bez právneho dôvodu. Žaloba bola súdu doručená dňa 16.04.2018, preto ku dňu podania žaloby na súd trojročná objektívna premlčacia doba ešte neuplynula.

14. Ohľadne začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby žalobca tvrdil, že rozhodujúcim okamihom pre vznik subjektívnej vedomosti je kedy žalobca zistil, že na Zmluvu plniť nemal, nie že plnil.

15. S uvedenou argumentáciou sa však odvolací súd nestotožnil a poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 9.12.2009 sp. zn. 28 Cdo 3166/2009, ktorý dospel k záveru: „Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby pre vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodný deň, keď sa oprávnený skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Vyžaduje sa skutočná (preukázaná) vedomosť oprávneného a teda nestačí, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť aj skôr.“ Odvolací súd k tomuto uviedol, že touto vedomosťou pritom ustanovenie § 107 ods. 1 OZ nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodíť (obdobne aj napr. rozhodnutie NS ČR zo dňa 29.3.2007, sp. zn. 528/2006, rozhodnutie NS ČR zo dňa 27.3.2007, sp. zn. 33 Odo 306/2005, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 67/2011, uverejnené v Zo súdnej praxe č. 3/2013 pod publikačným č. 22/2013, sp. zn. 5Cdo 121/2009, uverejnené v ASPI, sp. zn. 3Cdo 169/2017, uverejnené na web stránke najvyššieho súdu, tiež sp. zn. 8 Cdo 163/2018 z 22.5.2019).

16. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie s prihliadnutím na uvedený právny názor posúdiť začiatok plynutia premlčacej doby u každej takejto uhradenej sumy, ktorou už žalobca plnil nad rozsah zmluvy a s prihliadnutím na začiatok plynutia subjektívnej lehoty posúdiť následne v ktorých prípadoch splátok (to je v akej výške) (je) nie je žalovaný nárok premlčaný.

17. Vzhľadom na právny názor odvolacieho súdu, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, posudzoval súd prvej inštancie začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby u každej uhradenej splátky, (ktorou žalobca plnil nad rozsah istiny 1.600 eur), samostatne odo dňa uhradenia tej ktorej splátky žalobcom žalovanému, nakoľko uhradením každej takejto splátky získal žalobca vedomosť o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške a teda týmto dňom boli žalobcovi známe skutkové okolnosti. Žalobca vedel, z akého zmluvného vzťahu plní, vedel koľko plní, komu plní, mal teda znalosť skutkových okolností vzťahu, z ktorého sa žiada bezdôvodné obohatenie vydať. To, kedy sa žalobca dozvedel, že jeho úver je bezúročný a bez poplatkov, teda ako ho možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní

okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. Rozhodujúce je len zistenie skutkového stavu, nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie, nakoľko podmienky, za ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v ZoSÚ a tento bol riadne uverejnený v Zbierke zákonov, preto aj u žalobcu platí domnienka, že dňom jeho uverejnenia sa stal známym žalobcovi, pričom s poukazom na § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov SR domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.

18. Právna otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení bola Najvyšším súdom SR vyriešená a súd v tejto veci nemá dôvod od tejto ustálenej rozhodovacej praxe sa odchýliť. Podporne súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 163/2018 z 22.5.2019 v ktorom uviedol, že: Pri posúdení právnej otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie vedené pod sp. zn. 3 Cdo/169/2017, ktoré uvádza aj žalobca. Podľa tohto rozhodnutia takáto právna otázka bola už dovolacím súdom vyriešená, a to v rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 1 Cdo/67/2011, kde sa uvádza, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 3 Cdo/169/2017 osobitne poukázal na tú časť odôvodnenia rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo/67/2017, v ktorej uviedol, že „to, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako jeho nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné. To znamená, že oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie“. Pokiaľ žalobca poukazuje na opačný právny záver, ktorý by mal byť uvedený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vedenom po sp. zn. 5 Cdo/121/2009, dovolací súd uvádza (ako už uviedol v rozhodnutí pod sp. zn. 3Cdo/169/2017), že v tomto dospel najvyšší súd k obdobným právnym záverom, a to, že pre začiatok behu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodný deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že došlo na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia a kto ho získal. Pre záver dozvedieť sa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto ho získal, je vždy rozhodujúce zistenie „skutkového stavu“ (poznámka dovolacieho súdu: teda nie posúdenie jeho právnej kvalifikácie).

19. Tak ako bolo vyššie uvedené, že žalobca zaplatil sumu 1.600 eur splátkou zaplatenou dňa 15.7.2015, preto počnúc dátumom tejto splátky sa žalovaný prijímaním plnenia na úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, začal bezdôvodne obohacovať. Z toho dôvodu žalobca zostatok splátky z dňa 15.7.2015 vo výške 8,96 eur a splátky zaplatené dňa 18.08.2015 v sume 109,16 eur, dňa 16.09.2015 v sume 109,16 eur, dňa 15.10.2015 v sume 109,16 eur, dňa 18.11.2015 v sume 109,16 eur, dňa 16.12.2015 v sume 109,16 eur, dňa 18.01.2016 v sume 109,16 eur, dňa 16.02.2016 v sume 109,16 eur, dňa 16.03.2016 v sume 109,16 eur, dňa 12.04.2016 v sume 109,16 eur, dňa 05.05.2016 v sume 109,16 eur, dňa 07.06.2016 v sume 109,16 eur zaplatil žalovanému bez právneho dôvodu. Ako bolo vyššie konštatované, subjektívna dvojročná premlčacia doba začala plynúť u každej z týchto splátok samostatne a to v deň zaplataenia tej ktorej splátky. Žaloba bola súdu doručená dňa 16.04.2018, preto pri všetkých splátkach zaplatených pred 16.04.2016 uplynula ku dňu podania žaloby subjektívna dvojročná premlčacia doba. Nepremičanými splátkami tak sú len splátky zaplatené žalobcom dňa 5.5.2016 v sume 109,16 eur a dňa 27.6.2016 v sume 109,16 eur, v ktorej časti súd žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 218,32 eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia a vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

20. Žalobca si uplatnil i úrok z omeškania, ktorý mu súd priznal v uplatnenej výške 5 % ročne avšak len z priznanej sumy 218,332 eur od 11.04.2018 do zaplataenia a to z dôvodu, že výzva na zaplataenie dlžnej sumy bola žalovanému doručená dňa 05.04.2018, žalobca v nej určil žalovanému lehotu na plnenie do 10.04.2018, žalovaný dlžnú sumu v uvedenej lehote žalobcovi nezaplatil, preto sa nasledujúcim dňom

t.j. dňa 11.04.2018 dostal do omeškania. Súd mal preukázanú výšku úrokovej sadzby ku dňu omeškania 11.04.2018, ktorá bola vo výške 0,00 % zverejnená na webovej stránke www.nbs.sk, t. j. 0,00 % + 5 bodov spolu výška 5,00 % ročne. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 218,32 eur od 11.04.2018 do zaplattenia a vo zvyšnej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

21. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa pomeru úspechu v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, keď žalobcovi bola zo sumy 1.209,72 eur priznaná suma 218,32 eur, z čoho vyplýva hrubý úspech žalobcu 18 % a hrubý úspech žalovaného 82 %, a teda konečný čistý úspech žalovaného je 64 % (82 % - 18 %), čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalovaného voči žalobcovi na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 64 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 365 ods. 1) písm. b), d), f) a písm. h) CSP. Odvolanie odôvodnil tým, že žalobca vo vyjadrení z dňa 07.05.2020 (a i v priebehu predchádzajúceho konania), opísal skutkové okolnosti za ktorých sa dozvedel o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu. Tvrdenia podporil i dôkazmi.

23. Žalobca počas konania tvrdil a preukázal, že o skutočnosti, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto za neho zodpovedá sa dozvedel až dňa 5.4.2018. Preukázal, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný v subjektívnej dobe pre žiadnu zo splátok hradených žalobcom nad rámec istiny úveru t.j. splátka z dňa 15.7.2015 vo výške 8,96 eur a ďalšie nasledujúce splátky hradené žalobcom na Zmluvu t.j. splátky za 8/2015 - 109,16 eur, 9/2015 - 109,16 eur, 10/2015 - 109,16 eur, 11/2015 - 109,16 eur, 12/2015 - 109,16 eur, 1/2016 - 109,16 eur, 2/2016 - 109,16 eur, 3/2016 - 109,16 eur, 4/2016 - 109,16 eur, 5/2016 - 109,16 eur, 6/2016 - 109,16 eur a ktoré predstavujú žalobcom požadovanú sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 1.209,72 eur, teda preukázal i listinnými dôkazmi, že tieto boli nepochybne a preukázateľne uplatnené včas (v spojení s okamihom získania žalobcovej subjektívnej vedomosti a dňom podania žalobného návrhu).

24. Vzhľadom k tomu, že otázka bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vyplývajúceho zo Zmluvy bola v tomto konaní už právoplatne vyriešená, žalobca v tejto časti odvolania poukazuje na obsah Uznesenia NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 z ktorého jednoznačne vyplýva, že "... dovolací súd podotýka, že v prípade, ak nebankový subjekt (veriteľ) koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky zákonom predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou. Čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru (pôžičky). Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práve odplaty a úrokov za poskytnutý úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či je zmluva platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte také (iné) vady, že je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Uvedené má tiež dopad na posúdenie, z akého dôvodu bezdôvodné obohatenie vzniklo..."

25. S poukazom na obsah Uznesenia NS SR sp. zn. 1Cdo/238/2017 však jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na súdom zistené nedostatky Zmluvy, ktoré mali za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vyplývajúceho zo Zmluvy je nepochybne daná skutková podstata bezdôvodného obohatenia - z (čiastočne) neplatného právneho úkonu a preto je záver súdu v ustálení relevantnej skutkovej podstaty nesprávny.

26. Zásadný rozdiel medzi označenými skutkovými podstatami (okrem iného) spočíva i v tom, že kým pri plnení bez právneho dôvodu neexistuje právny dôvod pre poskytované plnenia oprávneným obohatenému, na rozdiel od plnenia z neplatného právneho úkonu je tento právny dôvod daný - napríklad zmluvou ako je tomu i v prejednávanej veci. Kým pri plnení bez právneho dôvodu je subjektívna premlčacia doba (vedomosť oprávneného) objektivizovaná na okamih poskytnutia plnenia bez právneho dôvodu (porov. napr. rozhodnutie NS SR sp.zn. 1 Cdo/67/2011), pri plnení z neplatného právneho úkonu je subjektívnu vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia potrebné zisťovať v spojení s vedomosťou oprávneného o neplatnosti právneho úkonu, na základe ktorého bolo oprávneným obohatenému plnenie poskytované.

27. Nesprávne právne posúdenie súdu malo preto podstatný význam vo vzťahu k ustáleniu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. S poukazom na zhodnotenie Občianskoprávneho kolégia NS SSR z dňa 21.12.1978 sp. zn. Cpj 37/78 - R 1/1979 vyplýva, že subjektívna premlčacia doba pri práve na vydanie plnenia z neplatnej zmluvy začína plynúť odo dňa, keď postihnutý zistil neplatnosť zmluvy. Napríklad aj NS SR v konaní z dňa 23.02.2011, pod sp. zn. 5 Cdo/121/2009 konštatoval získanie vedomosti oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia počínajúc právoplatnosťou rozhodnutia, v ktorom bola určená neplatnosť právneho úkonu.

28. Podobne česká judikatúra (porov. bližšie napríklad rozhodnutie NS ČR z dňa 30.09.2009, sp. zn. 25Cdo/3306/2007) upriamuje pozornosť na to, že v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu, je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodiť, že právny úkon, z ktorého bolo plnené je neplatný. (porovnaj aj Rozhodnutie KS Prešov z dňa 25.06.2018, sp. zn. 2Co/48/2018, alebo aj rozhodnutie Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 28 Cdo 3977/2007“...V prípade bezdôvodného obohaceni získaného plnením z neplatné smlouvy je takovou rozhodujúci vedomostí znalost oprávneného těch skutkových okolností, z nichž lze dovodit, že smlouva, z níž bylo plněno, je neplatná. Není přitom významné, zda oprávněný má takové právní znalosti, aby byl subjektivně schopen posoudit uvedené skutkové okolnosti a zjistit, že smlouva, podle níž plnil, je neplatná.“

29. Napríklad z rozhodnutia KS v Žiline z dňa 24.04.2018, sp. zn. 5Co/49/2018-126 vyplýva, že “... až do konečného právoplatného rozhodnutia súdu v predmetnej právnej veci nemôže mať žalobca skutočnú vedomosť o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu, nakoľko táto otázka bude definitívne posúdená až v konečnom rozhodnutí o veci samej.“

30. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 65 a 66) napriek žalobcom predloženým dôkazom a výpovedi o skutkových okolnostiach, ktoré žalobcu pohli k podaniu žalobného návrhu vyplýva, že uhradením každej splátky (nad rámec istiny úveru) získal žalobca vedomosť o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a v akej výške a teda týmto dňom boli žalobcovi známe skutkové okolnosti. Súd ďalej dôvodil, že žalobca vedel, z akého zmluvného vzťahu plní, vedel koľko plní, komu plní, mal teda znalosť skutkových okolností vzťahu, z ktorého sa žiada bezdôvodné obohatenie vydať pritom poukázal na to, že podmienky, za ktorých sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v ZoSÚ a tento bol riadne uverejnený v Zbierke zákonov, preto aj u žalobcu platí domnienka, že dňom jeho uverejnenia sa stal známym žalobcovi, pričom s poukazom na § 2 zákona č. 1/1993 Z. z. o Zbierke zákonov SR domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.“

31. Žalobca má za to, že nie je možné bez ďalšieho identifikovať žalobcovu vedomosť stotožnením času /doby úhrady splátky s automatickým získaním žalobcovej subjektívnej vedomosti o tom, že došlo na jeho úkor k bezdôvodnému obohateniu. Je totiž zrejmé, že žalobca (ak by disponoval vedomosťou o tom, že na jeho úkor došlo/dochádza k bezdôvodnému obohateniu) neukracoval by svoj vlastný majetok, nevyčkával by na premlčanie jednotlivých plnení a až následne by inicioval konanie proti žalovanému.

32. Vyššie uvedený záver súdu je nie len v rozpore s už označenou právnou úpravou a i výkladom ustanovenia § 107 ods. 1 OZ, ale napríklad i s právnymi závermi odvolacieho súdu v obdobných veciach. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave v konaní pod sp. zn. 25Co/209/2019 z dňa 27. 10. 2020, tiež rozhodnutie Krajského súdu v Trnave v konaní pod sp. zn. 11Co/297/2019 z dňa 29. septembra 2020, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave v konaní pod sp. zn. 9CoCsp/1/2020 z dňa 07.07.2020. Vzhľadom k tomu, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 67) vyplýva poukaz na to, že právna otázka začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení bola Najvyšším súdom SR vyriešená a v tejto veci nemá dôvod od tejto ustálenej rozhodovacej praxe sa odchýliť, pritom súd podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 163/2018 z 22.5.2019, žalobca považuje za nevyhnutné poukázať na nižšie uvedené skutočnosti, z ktorých jednoznačne vyplýva že poukaz súdu je v rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou.

33. Z obsahu súdom označeného rozhodnutia vyplýva, že NS SR pri posúdení právnej otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení poukázal na rozhodnutie pod sp. zn. 3 Cdo/169/2017 a konštatoval, že podľa tohto rozhodnutia takáto právna otázka bola už dovolacím súdom vyriešená, a to v rozhodnutí vedenom pod sp. zn. 1 Cdo/67/2011.

34. Žalobca preto, aby neopakoval vyjadrenia v predmetnej veci poukazuje na aktuálny Nález ÚS SR III. sp. zn. 43/2020 - 48 z 12. mája 2020 (ďalej len "Nález ÚS SR"), ktorým bolo na základe sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti proti Uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 169/2017 z 10. januára 2018 rozhodnuté Ústavným súdom SR tak, že označeným uznesením základné právo (sťažovateľky) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené boli. Ústavný súd SR Uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 169/2017 z 10. januára 2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

35. V Náleze ÚS SR konštatoval, že rozhodnutia v Uznesení NS SR nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „nezalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment, keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia.

36. V Náleze ÚS SR k princípu „vigilantibus iura scripta sunt“ - Uznesenie sp. z. 6 M Cdo 9/2012 uviedol, že je zrejme, že právnym titulom vzniku záväzkového vzťahu vo veci sp. z. 6 M Cdo 9/2012 existujúceho medzi oprávneným a povinným v exekučnom konaní, v rámci ktorého bolo vydané uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, bola spotrebiteľská zmluva. Predmetom konania o mimoriadnom dovolaní vo veci sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 bolo posúdenie otázky, či je exekučný súd oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky/zmluvy, ako aj otázka samotného posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky exekučným súdom. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 vo vzťahu k oprávneniu exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy konštatoval, že aj pokiaľ spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní platnosť rozhodcovskej doložky nespochybní, exekučný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať platnosť rozhodcovskej doložky, poukazujúc pritom na princíp ochrany spotrebiteľa, ktorému v takomto prípade ustupuje princíp „vigilantibus iura scripta sunt“. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia je tak zrejme, že najvyšší súd uprednostnil princíp ochrany spotrebiteľa nielen pri procesnoprávnej otázke (oprávnenie exekučného súdu skúmať platnosť rozhodcovskej doložky), ale aj pri hmotnoprávnom aspekte veci (posúdenie platnosti samotnej rozhodcovskej doložky), keď dospel k záveru, že „realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov... zo strany spotrebiteľa“.

37. V uvedenej súvislosti možno tiež poukázať na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 150/2018 z 15. augusta 2018, v ktorom konštatoval, že "...Ústavný súd SR zastáva názor, že v spotrebiteľských veciach všeobecne uznávaný princíp „vigilantibus iura scriptae sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa, vychádzajúc tak zo samotnej povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, v ktorých je neinformovanosť spotrebiteľov často zneužívaná v ich neprospech, keďže len malé percento spotrebiteľov dokáže vyhodnotiť nekalú povahu zmluvnej podmienky.“

38. Zhrnúc okolnosti prejednávanej veci v spojení s vyššie uvedeným je zrejme, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. To, že výklad predostretý žalobcom možno považovať za správny a súladný s ustálenou rozhodovacou praxou súdov, a ktorý pokiaľ ide o nadobudnutie subjektívnej vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia vychádza z relevantných, žalobcom preukázaných skutkových okolností vyplýva aj z rozhodovacej praxe (porov. Uznesenie Ústavného súdu SR, z dňa 30.01.2019, sp. zn. I.ÚS 47/2019 -20).

39. Je teda zrejme z hľadiska výkladu najvyššou súdnou autoritou - ÚS SR o tom, kedy začína plynúť subjektívna premlčacia doba spotrebiteľovi v dôsledku zistenia vád zmluvy (podstatná skutková okolnosť), že subjektívna doba pre podanie žalobného návrhu bola nepochybne zachovaná, pretože žalobca až v roku 2018 získal znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Z okolností prípadu predovšetkým výpovede žalobcu, je zrejme že žalobca nedisponoval žiadnymi informáciami, na základe ktorých by sa dozvedel o relevantných a rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre podanie žaloby, pred tým ako bol informovaný právnym zástupcom. Rovnako skutočnosť, že žalobca uhrádzal žalovanému splátky aj nad rozsah istiny úveru svedčí o tom, že žalobca nevedel, že žalovaný nemá na tieto sumy právny nárok. (porov. Nález

Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020), rovnako tiež Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/248/2019 z dňa 30. októbra 2020.

40. Teda rozhodujúce je, kedy sa žalobca dozvedel o relevantných skutkových okolnostiach pre podanie žaloby, a teda o skutku nie zo zmluvy, ale o skutku a okolnostiach porušenia práva z bezdôvodného obohatenia, a teda o všetkých skutkových zložkách bezdôvodného obohatenia (vady zmluvy na ktoré žalobca poukazoval) tak, aby mohol podať žalobu (napr. rozsudok NS SSR sp. zn. Cpj 37/98 - R 1/1979, NS ČR sp. zn. 33Odo306/2005, NS ČR sp. zn. 25Cdo 3306/2007, mutatis mutandis NS ČR sp. zn. 33Cdo 83/2004). Teda kedy nadobudol skutočnú, nie predpokladanú vedomosť o skutku z porušenia práva, pretože sa vyžaduje skutočná (preukázaná) nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (R 25/1986).

41. Kto je nositeľom dôkazného bremena ohľadom subjektívnej vedomosti určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. (Porovnaj Uznesenie NS SR z dňa 23.05.2012, sp. zn. 1 Cdo 78/2010).

42. V rámci procesnej obrany účinným resp. žiadnym spôsobom žalovaný nevyvrátil žalobcom uvádzané tvrdenia. Preto, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno, mal niesť i následky spojené s dôkaznou núdzou.

43. V konaní absentuje dôkaz o skoršej ako spotrebiteľom žalobcom tvrdenej vedomosti, čoho dôsledkom má byť pre žalovaného nepriaznivé rozhodnutie. (Porovnaj rozsudok NS SR z dňa 24.02.2010, sp. zn. 4 Cdo 285/2008, alebo aj Uznesenie ÚS SR z dňa 21.01.2015, sp. zn. II.ÚS 38/15).

44. Od spotrebiteľa nemožno požadovať, aby preukazoval svoju vedomosť, ak túto vedomosť nemal, resp. ju získal od advokáta. Totiž, od nikoho nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. (porov. Uznesenie NS SR z dňa 31.05.2010, sp.zn.6 Cdo 81/2010).

45. Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že by žalobca nadobudol skutočnú vedomosť práve plnením jednotlivých splátok nad rámec istiny úveru - súd bez relevantného dôkazu vyriešil skutkovú otázku v rozpore s písomnými prednesmi žalobcu i jeho výpoveďou pred súdom. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/31/2019 z dňa 25.02.2020.

46. Žalobca preto navrhuje, aby odvolací súd rozsudok v napádanom rozsahu zmenil tak, že žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania (ktorých náhradu si týmto žalobca uplatňuje).

47. Žalovaný odvolanie nepodal a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadril.

48. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou v spore, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

49. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie je uloženie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.209,72 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.209,72 eur od 11.04.2018 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia získaného zo zmluvy o úvere uzavretej medzi žalovaným a žalobcom dňa 11.12.2012. Súd prvej inštancie žalobe v časti o zaplatenie sumy 218,32 eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobca podal odvolanie čo do zamietajúcej časti rozsudku a náhrady trov konania, preto predmetom prieskumu odvolacieho súdu je iba táto časť rozhodnutia, keď rozsudok v časti, kde bolo žalobe vyhovené nebol napadnutý odvolaním a v tejto časti je rozhodnutie právoplatné.

50. Obsahom odvolania žalobcu bola námietka posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty.

51. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

52. Podľa § 107 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (ods. 1). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (ods. 2).

53. Žalobca argumentoval tým, že pokiaľ žalovaný ako profesionál v oblasti poskytovania úverov považuje svoje zmluvy, ktoré sám vytváral, za súladné so zákonom, nie je možné, aby spotrebiteľ mal mať vedomosť o tom, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov, čo je okolnosťou podstatnou na vznik bezdôvodného obohatenia. Rozhodujúcim okamihom pre vznik subjektívnej vedomosti je kedy žalobca zistil, že na Zmluvu plniť nemal, nie že plnil.

54. Odvolací súd vo svojom skoršom rozhodnutí sa s uvedenou argumentáciou nestotožnil, pričom poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28 Cdo 3166/2009 zo dňa 09.12.2009 a uviedol, že touto vedomosťou pritom ustanovenie § 107 ods. 1 OZ nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť (obdobne aj napr. rozhodnutie NS ČR zo dňa 29.3.2007, sp. zn. 528/2006, rozhodnutie NS ČR zo dňa 27.3.2007, sp. zn. 33 Odo 306/2005. Obdobne aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo 67/2011, uverejnené v Zo súdnej praxe č. 3/2013 pod publikačným č. 22/2013, sp. zn. 5Cdo 121/2009, uverejnené v ASPI, sp. zn. 3Cdo 169/2017, uverejnené na web stránke najvyššieho súdu, tiež sp. zn. 8 Cdo 163/2018 z 22.5.2019).

55. Odvolací súd však vo svojich neskorších rozhodnutiach vychádzal z právneho názoru, že subjektívna lehota začala plynúť až od okamihu, keď sa spotrebiteľ kvalifikovane prvýkrát o bezdôvodnom obohatení dozvedel až pri porade so svojim právnym zástupcom. Uvedené vyplýva z už spomínaného rozhodnutia odvolacieho súdu KS v Trnave sp. zn. 23Co 84/2019, ale aj napr. 23Co 57/2020 a ďalších rozhodnutí odvolacích senátov Krajského súdu v Trnave. Na uvedeného právnom názore sa ustálilo aj občiansko-právne Kolégium Krajského súdu v Trnave na svojom zasadnutí v máji 2021.

56. Ústavný súd SR z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020, riešil ústavnú sťažnosť voči uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 196/2017 z 10.01.2018, ktorým dovolací súd dovolanie smerujúce voči rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co 302/2016 odmietol. Zo záveru nálezu Ústavného súdu SR z 12. mája 2020, sp. zn. III. ÚS 43/2020, ktorý zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 169/2017 z 10. januára 2018 vyplýva, že predmetom rozhodnutí, na ktoré poukazuje najvyšší súd, nebol spotrebiteľský spor, základom právneho vzťahu medzi stranami sporu ani v jednom prípade nebola zmluva o spotrebiteľskom úvere, nešlo o prípad bezdôvodného obohatenia, ktorý nastáva v dôsledku existencie osobitnej sankcie postihujúcej jednu zo zmluvných strán upravenej priamo v zákone. Nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľskom úvere, a tak majúca v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie, je špecifickým predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktáčnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej. Zmluvný vzťah je v takomto prípade založený relevantným právnym titulom, na základe ktorého sú zmluvné strany povinné si navzájom plniť (aj keď zo strany spotrebiteľa v obmedzenom rozsahu, nekorešpondujúcom s ustanoveniami zmluvy o úrokoch, poplatkoch).

57. Ústavný súd konštatuje, že rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 67/2011 a sp. zn. 5 Cdo 121/2009 nedávajú odpoveď na otázku, či je namieste plynutie začiatku subjektívnej premlčacej doby odvíjať od znalosti spotrebiteľa o právnej úprave zakotvujúcej bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (uplatnenie zásady „neznalosť zákona neospravedlňuje“), ani na otázku, či za takéhoto stavu je moment,

keď reálne dôjde k plneniu spotrebiteľa nad rámec istiny, rozhodujúcim z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia.

58. Vychádzajúc z vyššie uvedeného má odvolací súd za to, že v danom prípade je pre plynutie subjektívnej premlčacej doby v zmysle § 107 ods. 1 OZ rozhodujúce, kedy sa oprávnený (tu žalobca) dozvedel o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal, pričom nestačí len možnosť sa uvedené dozvedieť, ale rozhodujúce je, kedy sa tak skutočne stalo. Nie je ani rozhodujúce, že pri vynaložení obvyklej starostlivosti sa oprávnený mohol o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvedieť skôr.

59. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní bolo nesporné, že žalobca zaplatil sumu 1.600 eur splátkou zaplatenou dňa 15.07.2015, preto počnúc dátumom tejto splátky sa žalovaný prijímaním plnenia na úver, ktorý je bezúročný a bez poplatkov, začal bezdôvodne obohacovať. Z toho dôvodu žalobca zostatok splátky z dňa 15.7.2015 vo výške 8,96 eur a všetky ďalšie úhrady na poskytnutý úver vo výške 1.209,72 eur zaplatil žalovanému bez právneho dôvodu. Žaloba bola súdu doručená dňa 16.04.2018, preto ku dňu podania žaloby na súd trojročná objektívna premlčacia doba ešte neuplynula.

60. V konaní bolo preukázané, že žalobca nevedel, že platby, ktoré od neho žalovaný prijal nad poskytnutý úver prijíma protizákonne - že sa na jeho úkor bezdôvodne obohacuje. Dňa 04.04.2018 právny zástupca prevzal vo veci právne zastúpenie a dňa 05.04.2018 formuloval (disponujúc už potrebnými údajmi t.j. znalosťou skutkového stavu, že sú tu vady Zmluvy, na ktoré dopadá sankcia bezúročnosti a tiež výška bezdôvodného obohatenia) predsporovú výzvu zo dňa 05.04.2018 adresovanú a v rovnaký deň i doručenú žalovanému. Obsah predsporovej výzvy bol so žalobcom v rovnaký deň komunikovaný t.j. žalobca v tento deň disponoval informáciou o tom, že (pravdepodobne) došlo na jeho úkor k bezdôvodnému obohateniu a tiež v akej výške (suma požadovaná v predsporovej výzve k vráteniu). Deň kedy sa žalobca preukázateľne dozvedel o podstatných skutkových okolnostiach na bezdôvodné obohatenie bol práve deň 05.04.2018, keď bol právnym zástupcom oboznámený s obsahom predsporovej výzvy, ktorá bola žalovanému zasielaná, pričom bol rovnako komunikovaný ďalší postup po uplynutí lehoty t.j. podanie žalobného návrhu, s čím žalobca súhlasil. Žalobca sa teda až od svojho zástupcu v apríli 2018 dozvedel, že žalovaný od neho prijal platby v rozpore so zákonom a že na platby, na ktoré podľa zákona právo nemal, právo má. Žalovaný takéto skutkové tvrdenia žalobcu opierajúce sa o dôkazy predložené žalobcom počas konania účinne nevyvrátil a z dokazovania nebolo možné prijať ani žiaden iný záver o ich prípadnej nepravdivosti.

61. Preto vychádzajúc z toho, že žalobca sa preukázateľne dozvedel o podstatných skutkových okolnostiach o bezdôvodnom obohatení v deň 05.04.2018 a žaloba bola podaná dňa 16.04.2018, bola žaloba podaná včas a žalobca tak má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle svojho návrhu.

62. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v súlade s § 388 CSP v napadnutej časti výroku II. ako aj výroku III. zmenil tak, že žalobe vyhovel a žalobcovi priznal právo na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu.

63. Žalobca má voči žalovanému podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré si riadne uplatnil v plnej výške, preto mu ich náhradu odvolací súd priznal. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

64. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).